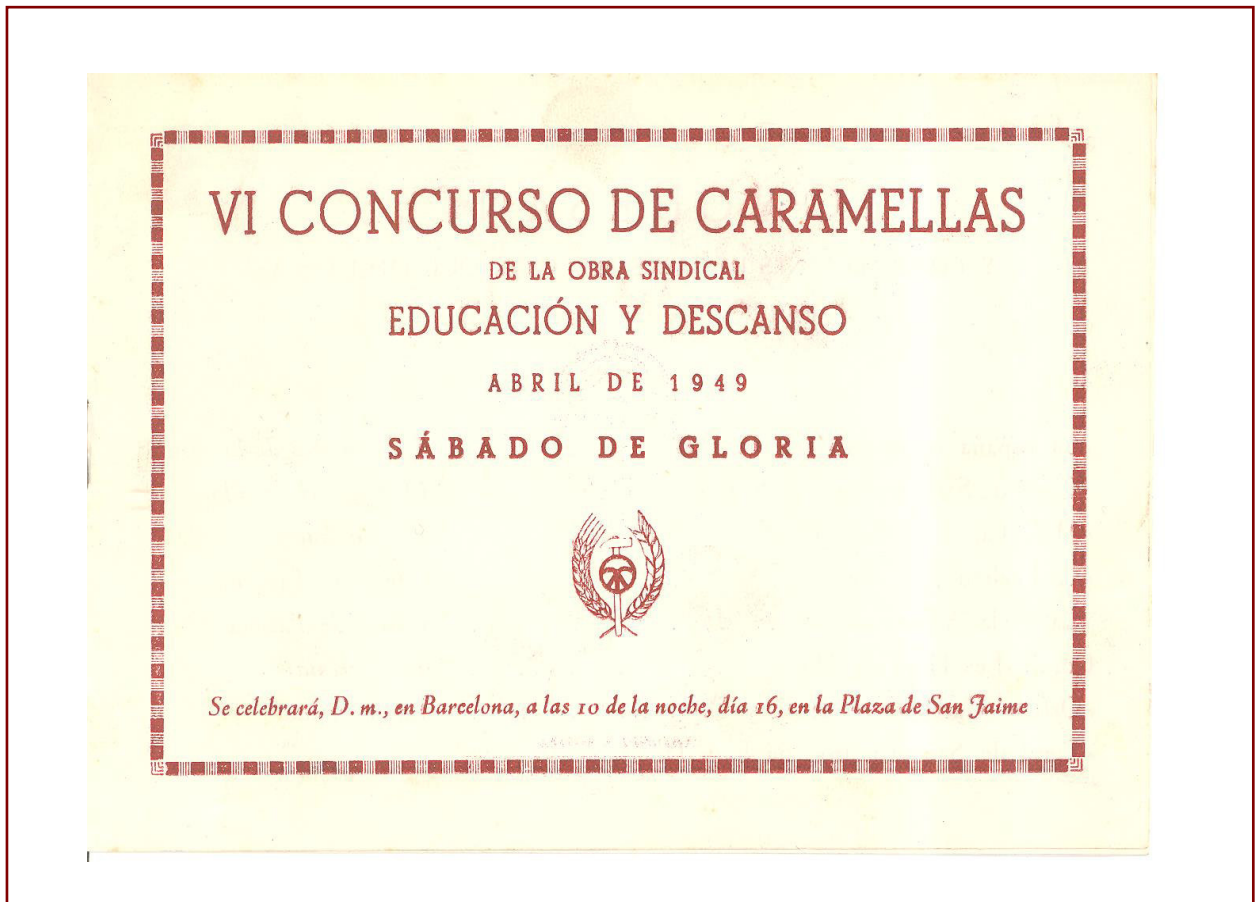

DOCUMENTS SINGULARS

Núm. 7
Abril 2019

Programa del Concurs de Caramelles (1949)

DESCRIPCIÓ I CONTEXT HISTÒRIC

El *Programa del Concurs de Caramelles de l'any 1949* és un fullet de 4 pàgines (incloses la portada i la contraportada), imprès a doble cara, que conté el programa i tota la informació relacionada amb el Concurs de Caramelles organitzat per l'*Obra Sindical Educación y Descanso*, i que es va celebrar a Barcelona el Dissabte de la Setmana Santa de l'any 1949. La secció d'homes de l'*Orfeó Sant Esteve*, entitat cultural emblemàtica de Sant Esteve Sesrovires, va participar-hi i obtingué el primer premi.

Després de la guerra civil mossèn Francesc Vergés, vicari de la parròquia de Sant Esteve Sesrovires entre 1943 i 1945, va fundar l'*Orfeó Sant Esteve*. Recollia una iniciativa no concretada del vicari anterior, mossèn Pere Tarrés, i trobà la complicitat de diversos sesrovirencs, entre els quals Josep Llobet Bonastre seria el més entusiasta dinamitzador. El mestre Àngel Colomer va ser-ne el director. El 12 de novembre de 1944 tingué lloc la festa inaugural amb un concert a càrrec del cor d'homes de l'*Orfeó* mateix, de l'*Orfeó Laudate* i d'altres orfeons de Barcelona, Molins de Rei i Castellbisbal.

La seva activitat musical es desenvolupà des de l'any 1944 fins al 1955. Als anys quaranta, el cor era molt popular i aplegava un bon nombre de sesrovirencs. L'*Orfeó* va viure moments importants que encara perduren en la memòria dels seus protagonistes. Són de destacar les diverses actuacions al Palau de la Música, l'organització de diversos aplecs d'orfeons a Sant Esteve Sesrovires, la participació en la Temporada de Quaresma del Gran Teatre del Liceu l'any 1953 i la participació al Festival Brahms celebrat al Palau de la Música Catalana de Barcelona el dies 11 i 16 d'octubre de 1955.

L'*Orfeó de Sant Esteve* va ser l'impulsor de la recuperació de la cantada de caramelles després de la guerra. Les caramelles són unes cançons populars típiques de la Catalunya Vella i del nord de la Nova, que es canten per Pasqua per celebrar la bona nova de la resurrecció de Jesús, tot i que també tenen caràcter profà. Els intèrprets o "caramellaires" són grups d'infants o d'adults que surten a cantar per cases i masies el Dissabte de Glòria al vespre o bé els matins del Diumenge i del Dilluns de Pasqua, acompanyats per instruments diversos. En el passat, recollien ous o diners que la gent els donava amb els quals feien un àpat col·lectiu, principalment ouades, el mateix dia a la tarda o uns quants dies més tard. Segons els diferents indrets, aquesta tradició pot presentar nombroses variants.

Pel que fa a Sant Esteve, durant les set setmanes de Quaresma, s'aturaven totes les activitats d'oci i es reprenien el dia de Pasqua. Aquest dia, els membres de l'*Orfeó*, homes i dones de diferents edats, cantaven les caramelles. Els caramellaires acostumaven a sortir a cantar a la tarda del diumenge de Pasqua. Feien un recorregut per tot el poble, fent parades i cantant. Portaven un carro guarnit amb elements vegetals i hi pujaven cinc o sis noies –les quals se sentien molt afortunades– i repartien caramels. Darrera els caramellaires acostumava a anar-hi molt gent. Algunes de les cançons només les cantaven els homes i, aleshores, les dones sortien del cor.

Altres, en canvi, també eren cantades per les dones. Algunes de les cançons cantades per homes eren *Flor de maig*, *L'emigrant* i *l'Empordà*; entre les cançons que cantaven les dones hi havia *La Balanguera*, *La sardana de les monges* i *L'hereu Riera*. El més característic i el que identificava als caramellaires de Sant Esteve era la ballesta que permetia arribar als balcons. La ballesta estava rematada amb la figura d'una nina i al final s'enganxava un cistell on la gent hi dipositava el seu donatiu voluntari.

Fora de Sant Esteve també anaven a cantar les caramelles. El dia abans de fer aquest recorregut pel poble, un autocar - que sortia a les tres de la tarda - els portava a Barcelona, però només hi anaven els homes. Cantaven davant del Govern Civil, del Bisbat i també davant dels domicilis de persones conegudes de Sant Esteve però que residien a Barcelona. Aquestes sortien al balcó i dipositaven en el cistell els seus donatius voluntaris. Alguns membres de *l'Orfeó* recorden avui dia que, com en aquella època a Barcelona no hi havia el tràfic rodat d'ara, la gent que anava pel carrer s'aturava i els escoltava.

Un dels moments que es recorda amb més entusiasme és la participació de la secció d'homes de *l'Orfeó* en els concursos de Caramelles de la plaça de Sant Jaume de Barcelona, organitzats per *L'Obra Sindical Educación y Descanso*. Aquesta entitat va ser una organització espanyola de tipus cultural i recreatiu, depenent de l'Organització Sindical Espanyola, que va existir durant la dictadura franquista, des de 1939 fins a 1977, i que estava dedicada a promoure i realitzar tots tipus d'activitats artístiques, culturals i esportives entre els treballadors. Entre aquestes, s'encarregava d'organitzar per Setmana Santa un Concurs de Caramelles que tenia lloc a Barcelona, a la Plaça de Sant Jaume. En els concursos de l'any 1947 i 1949, *l'Orfeó Sant Esteve* va participar i obtingué el primer premi.

FITXA DESCRIPTIVA

Àrea d'identificació

Codi:	CAT AMSES 304 / U.I. 1
Nivell de descripció:	Unitat documental simple
Títol:	VI Concurso de Caramellas de la Obra Sindical Educación y Descanso
Dates extremes:	1949 (abril de 1949)
Support:	Paper, 1 tinta sobre fons sèpia
Volum	1 fullet, 4 fulls a doble cara (12,2cm x 17,2cm)

Àrea de context

Nom dels productor: Orfeó Sant Esteve

Història arxivística: L'*Orfeó Sant Esteve* va ser una entitat cultural emblemàtica de Sant Esteve Sesrovires. La seva activitat musical s'emmarca dintre de la tradició coral que arrenca a Sant Esteve Sesrovires a principi del segle XX amb la fundació de la *Coral Apolo*. L'Orfeó Sant Esteve va ser fundat per mossèn Francesc Vergés, vicari de la parròquia en 1943-1945. Recollia una iniciativa no concretada del vicari anterior, mossèn Pere Tarrés, i trobà la complicitat de diversos sesrovirencs, entre els quals Josep Llobet Bonastre seria el més entusiasta dinamitzador. El mestre Àngel Colomer en fou el director.

El fons que es conserva a l'Arxiu Municipal és el que la família Llobet-Vilanova va conservar al seu domicili. En un principi, va ser Josep Llobet Bonastre el dipositari d'aquest fons i, més tard, el seu fill Francisco i la seva muller van continuar tenint cura d'aquesta documentació. El fons objecte d'aquesta donació és fruit de l'afició musical d'en Josep Llobet, de la seva dedicació a l'Orfeó i de la seva amistat amb el mestre Colomer.

El mes de desembre de l'any 2007 la família Llobet-Vilanova va decidir fer el lliurament del fons a l'Ajuntament. Posteriorment, durant els mesos de gener a juny del 2010 es fa el procés de d'ordenació, classificació i inventari de la documentació per tal de fer-la accessible a la consulta pública.

Dades sobre l'ingrés: El fons va ser ingressat per contracte de donació signat entre l'Alcalde de Sant Esteve i la senyora Teresa Vilanova, vídua d'en Francisco Llobet, i els seus tres fills Ernest, Elena i Teresa. Aquest acte es formalitzà el 23 de desembre del 2007, coincidint amb la inauguració d'una exposició organitzada pel Patronat Municipal i anomenada *100 Anys de tradició coral a Sant Esteve*.

Àrea de contingut i estructura

Abast i contingut:	Aquest document conté el programa i tota la informació relacionada amb el Concurs de Caramelles organitzat per l' <i>Obra Sindical Educación y Descanso</i> , i que es va celebrar a Barcelona el Dissabte de la Setmana Santa de l'any 1949. L' <i>Orfeó Sant Esteve</i> va participar-hi i va proclamar-se guanyador del primer premi. El programa detalla tots els aspectes relacionats amb el Concurs de Caramelles: els participants al concurs, les peces que es van cantar, el llistat dels premis i la composició del jurat qualificador. A més, a les pàgines centrals es reproduïx la lletra d'una de les cançons objecte del concurs. Es tracta de la sardana <i>L'Empordà</i> , escrita l'any 1908 amb música d'Enric Morera i lletra de Joan Maragall. L'any 2012 aquesta sardana es va convertir en l'himne oficial de la comarca de l'Alt Empordà.
Avaluació, tria i eliminació:	Conservació permanent

Àrea de condicions d'accés i ús

Condicions d'accés:	Lliure accés
Condicions de reproducció:	La documentació és reproduïble en tant ho permeti el servei
Llengües dels documents:	Català i castellà
Instruments de descripció:	Inventari del Fons
Característiques físiques:	Bona conservació

Àrea de documentació relacionada

Localització de l'original:	Document original que es conserva a l'AMSES
Documentació relacionada:	Fons de l'Orfeó Sant Esteve Fons Rosendo Pujolà

Àrea de control de la descripció

Autoria:	E.L.L.R.
Data:	abril 2019